

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

Obvestilo Komisije**Smernice o izvrševanju obveznosti v skladu z uredbo EU o recikliranju ladij v zvezi s popisom nevarnih materialov plovil, ki obratujejo v evropskih vodah**

(2020/C 349/01)

Uvod

Uredba EU o recikliranju ladij ⁽¹⁾ zahteva, da do 31. decembra 2020 vse obstoječe ladje, ki plujejo pod zastavo EU, in ladje, ki ne plujejo pod zastavo EU in pristanejo v pristanišču ali sidrišču EU, na krovu opravijo popis nevarnih materialov s potrdilom ali izjavo o skladnosti, kot je primerno.

Komisija je prejela poročila deležnikov iz panoge, da so omejitve zaradi pandemije COVID-19 močno otežile pregled ladij in izdelavo certificiranih popisov nevarnih materialov. Ukrepi omejitve gibanja in razširjene omejitve potovanja, ki so bili uvedeni za nadzor pandemije COVID-19, naj bi mnogim lastnikom ladij (ali njihovim agentom) preprečili pripravo popisov nevarnih materialov, inšpektorjem in priznanim organizacijam države zastave pa preverjanje in certificiranje popisov nevarnih materialov.

Posledično deležniki iz panoge ocenjujejo, da več tisoč ladij verjetno ne bo moglo izpolnjevati obveznosti iz popisa nevarnih materialov in morda ne bodo imele zahtevanega potrdila do roka 31. decembra 2020.

Zato je glede na motnje, ki jih povzroča pandemija COVID-19, zaželeno določiti nekatere skupne smernice, da se uskladi pristop organov držav pristanišč EU k izvrševanju med inšpekcijskimi pregledi ladij do 1. januarja 2021.

Splošna vodilna načela

Kot osnovno načelo velja, da je za izpolnjevanje obveznosti, povezanih s popisom nevarnih materialov, primarno odgovoren lastnik ladje, za nadzor nad izpolnjevanjem teh zakonskih obveznosti pa so odgovorni organi držav pristanišč EU.

Kljub temu bo morda treba pri izvrševanju teh obveznosti s strani držav članic upoštevati izjemne okoliščine, povezane s krizo zaradi pandemije COVID-19, kadar zaradi navedenih okoliščin teh obveznosti začasno ni mogoče izpolnjevati ali je to oteženo.

Zaradi njene povezanosti z načelom sorazmernosti ⁽²⁾ se višja sila lahko šteje za splošno načelo prava EU, na katero se je mogoče sklicevati tudi brez izrecnih določb. ⁽³⁾ Glede vsebine pojma „višja sila“ je v sodni praksi Sodišča ta pojem opredeljen tako:

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1257/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o recikliranju ladij in spremembi Uredbe (ES) št. 1013/2006 in Direktive 2009/16/ES (UL L 330, 10.12.2013, str. 1).

⁽²⁾ Glej v tem smislu že Obvestilo Komisije iz leta 1988 o višji sili v evropski kmetijski zakonodaji, C(88) 1696 (UL C 259, 6.10.1988, str. 10).

⁽³⁾ Glej zadevo 71/87, Inter-Kom, EU:C:1988:186, točke 10 do 17, ter zadevo C-12/92, Huygen in drugi, EU:C:1993:914, točka 31, ki jo je Splošno sodišče večkrat upoštevalo, zlasti v zadevi T-220/04, Španija proti Komisiji, EU:T:2007:97, točke 165 do 172. Glej tudi mnenje AG Trstenjak v zadevi C-101/08, Audilux, EU:C:2009:410, točka 71.

„V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je treba pojem višje sile razumeti v smislu okoliščin, ki jih ni povzročil tisti, ki se nanje sklicuje, ter so neobičajne in nepredvidljive, hkrati pa se njihovim posledicam kljub vsej skrbnosti ne bi bilo mogoče izogniti.“⁽⁴⁾

Vendar v posebnem primeru izvrševanja obveznosti, ki izhajajo iz uredbe EU o recikliranju ladij, pojma „višja sila“ ni mogoče samodejno uporabiti.

V zvezi s tem so države članice pozvane, da skrbno ocenijo posebne okoliščine vsakega lastnika ladje in stopnjo, do katere se lahko uporablja ta sodna praksa.

Države članice so pri svoji oceni pozvane tudi, naj ustrezno upoštevajo dolžino obdobja med začetkom veljavnosti uredbe o recikliranju ladij in datumom začetka uporabe roka popisa nevarnih materialov ter naj preučijo, ali in v kakšnem obsegu je lastnik ladje izkoristil to obdobje za pripravo na izpolnitev teh obveznosti.

Nadalje je treba opozoriti, da je Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA) oktobra 2019 objavila smernice o inšpekcijskih pregledih, ki jih izvajajo države pristanišč EU za uveljavitev določb uredbe o recikliranju ladij⁽⁵⁾. Cilj teh smernic agencije EMSA je pomagati državam članicam in imenovanim inšpektorjem pri njihovih prizadevanjih za izpolnitev zahtev uredbe o recikliranju ladij in direktive o pomorski inšpekciji države pristanišča⁽⁶⁾ v zvezi z inšpekcijskimi pregledi, ki zajemajo ustrezne zahteve teh dveh listin. Gre za nezavezujoč referenčni dokument, ki vsebuje tako tehnične informacije kot postopkovne smernice in tako prispeva k usklajenemu izvajanju in izvrševanju določb uredbe o recikliranju ladij in direktive o pomorski inšpekciji države pristanišča. Zato je med inšpekcijskimi pregledi držav pristanišč EU na splošno priporočljivo upoštevati te smernice agencije EMSA.

V zvezi s tem se zlasti navezuje na splošne premisleke iz smernic agencije EMSA (v oddelku 6.3.2) v zvezi z izvršilnimi ukrepi, ki jih je treba sprejeti v primeru neskladnosti. V smernicah je navedeno: „Če se ugotovijo neskladnosti v zvezi z recikliranjem ladij, se mora inšpektor odločiti o ustreznih ukrepih. Inšpektor se mora prepričati, da se kakršne koli neskladnosti, povezane z recikliranjem ladij, ki se potrdijo ali razkrijejo med inšpekcijskim pregledom, odpravijo ali da bodo odpravljene v skladu z uredbo o recikliranju ladij“. V smernicah agencije EMSA je poleg tega poudarjeno, da „mora inšpektor na podlagi strokovne presoje odločiti, katere ukrepe je treba sprejeti za kakršno koli ugotovljeno neskladnost z recikliranjem ladij.“ Ta splošna vodilna načela je treba upoštevati tudi v zvezi z vsemi ugotovljenimi neskladnostmi glede obveznosti popisa nevarnih materialov, ki bi lahko nastale zaradi krize pandemije COVID-19.

Posebni scenariji zaradi pandemije COVID-19

V zvezi z izvrševanjem uredbe o recikliranju ladij se bodo oblasti držav pristanišč EU verjetno soočile z dvema specifičnima scenarijema, povezanima s pandemijo COVID-19, ki bosta med inšpekcijskimi pregledi morda zahtevala bolj usklajen pristop na podlagi zgoraj omenjenih splošnih vodilnih načel. Priporoča se, da se ta usklajeni pristop začasno uporablja omejeno obdobje 6 mesecev po začetku veljavnosti obveznosti, povezanih s popisom nevarnih materialov za obstoječa plovila, ki plujejo pod zastavo EU, in plovila, ki ne plujejo pod zastavo EU, in pristanejo v pristaniščih EU (tj. do 30. junija 2021).

1) Plovila brez veljavnega popisa nevarnih materialov in/ali spremnega potrdila

V tem primeru lahko plovilo prispe v pristanišče EU po 31. decembru 2020, ne da bi imelo na krovu veljaven popis in/ali spremno potrdilo (potrdilo o popisu ali potrdilo o pripravljenosti za recikliranje za plovilo, ki pluje pod zastavo EU, ali izjavo o skladnosti za plovilo, ki ne pluje pod zastavo EU), lastnik ladje/poveljnik pa trdi, da je ta neskladnost posledica položaja zaradi pandemije COVID-19.

V vseh takih primerih, kjer ni veljavnega popisa nevarnih materialov in/ali potrebnega potrdila, dokazno breme nosi lastnik/poveljnik, ki mora predložiti dokaze, da so bili sprejeti vsi možni ukrepi za izvedbo del, in pridobiti zahtevano potrdilo. Taki dokazi o prizadevanjih za skladnost lahko vključujejo npr. pogodbo o storitvah za vzorčenje ali pregled. Vključujejo lahko tudi obrazložitve, zakaj ni bilo mogoče pridobiti na pol izpolnjenega popisa nevarnih materialov in s tem povezanega potrdila iz oddelka 2, vključno z dokazi, da ni mogoče izpolniti drugih elementov potrdila, ki niso inšpekcijski pregled na krovu. Nato mora inšpektor na podlagi lastne strokovne presoje odločiti, ali so sprejemljivi za vsak primer posebej, kar je odvisno od posebnih okoliščin zadevnega plovila.

⁽⁴⁾ Zadeva C-640/15, Vilkas, EU:C:2017:39, točka 53.

⁽⁵⁾ <http://www.emsa.europa.eu/news-a-press-centre/external-news/item/3721-guidance-on-inspections-of-ships-by-the-port-states-in-accordance-with-regulation-eu-1257-2013-on-ship-recycling.html>

⁽⁶⁾ Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL L 131, 28.5.2009, str. 57).

Če se inšpektor odloči, da bo sprejel dokaze, ki jih je predložil lastnik/poveljnik, mora za potrdilo o popisu ali izjavo o skladnosti navesti, da je treba dokumente izpolniti in odobriti v štirih mesecih po inšpekcijskem pregledu. Poleg tega je treba plovilu izdati opozorilo, rezultate inšpekcijskega pregleda in opozorilo pa je treba registrirati v modulu za recikliranje ladij THETIS – EU.

Če je treba te načrte po inšpekcijskem pregledu zaradi nadaljnjih omejitev potovanja ali dostopa dodatno spremeniti, mora lastnik/poveljnik predložiti zadostne pisne dokaze inšpektorjev za popis nevarnih materialov, da prvotnega načrta ni bilo mogoče izpolniti. Nato je ponovno inšpektor, ki opravlja naslednji inšpekcijski pregled, tisti, ki odloči, ali so ti dokazi sprejemljivi za vsak primer posebej, odvisno od posebnih okoliščin zadevnega plovila in na podlagi lastne strokovne presoje.

Kar zadeva potrdila o pripravljenosti za recikliranje, če inšpektor po ocenjevanju sprejme dokaze za vsak primer posebej, je treba lastnika/poveljnika plovila opozoriti, da mora pred vstopom v obrat za recikliranje ladij pridobiti potrdilo o pripravljenosti za recikliranje. Ker je potrdilo o pripravljenosti za recikliranje veljavno le tri mesece, ga je treba čim prej izpolniti in odobriti, preden se plovilo odpravi na zadnje potovanje. Rezultate inšpekcijskega pregleda in opozorilo je treba registrirati v modulu za recikliranje ladij THETIS – EU.

- 2) *Plovila z delno izpolnjenim popisom nevarnih materialov s pripadajočim odobrenim potrdilom o popisu ali potrdilom o pripravljenosti za recikliranje (za ladje, ki plujejo pod zastavo EU) ali izjavo o skladnosti (za ladje, ki ne plujejo pod zastavo EU), ki ne vsebuje (ciljnega ali naključnega) vzorčenja na krovu*

V tem primeru lahko plovilo pristane v pristanišču ali sidrišču EU po 31. decembru 2020 s popisom nevarnih materialov in pripadajočim potrdilom na krovu, vendar je bil popis nevarnih materialov pripravljen na daljavo brez vzorčenja na krovu. Do tega lahko pride, ker pregledov na krovu, ki bi jih bilo treba izvesti v podporo popisu nevarnih materialov, zaradi omejitev inšpekcijskega pregleda plovila med pandemijo COVID-19 ni bilo mogoče izvesti.

V vseh takih primerih, kadar potrdilo temelji na popisu nevarnih materialov brez vzorčnega elementa na krovu, popis nevarnih materialov načeloma ne bi smel biti sprejemljiv, saj ni popoln ⁽⁷⁾. Ker od marca 2020 inšpektorji nimajo skoraj ali sploh nobene možnosti, da bi se vkrkali na ladje in izvedli te preglede, bi bilo tak pregled/vzorčenje na daljavo mogoče izjemoma sprejeti, če obstajajo dokazi, da se država zastave s tem strinja ⁽⁸⁾. Poleg tega bi morali v tem primeru na krovu hraniti dokumentirane načrte in dogovore, v katerih je navedeno, kdaj bodo lahko kvalificirani vzorčevalci opravili popis nevarnih materialov glede na omejitve, ki jih povzroča pandemija COVID-19. Nato mora inšpektor na podlagi lastne strokovne presoje odločiti, ali so ti dokazi sprejemljivi za vsak primer posebej, odvisno od posebnih okoliščin zadevnega plovila.

Če se inšpektor odloči, da bo sprejel dokaze, ki jih je predložil lastnik/poveljnik, mora za potrdilo o popisu ali izjavo o skladnosti inšpektor določiti, ali je treba popis nevarnih materialov izpolniti in odobriti v štirih mesecih po inšpekcijskem pregledu. Poleg tega je treba plovilu izdati opozorilo, rezultat inšpekcijskega pregleda in opozorilo pa je treba registrirati v modulu za recikliranje ladij sistema THETIS – EU.

Če je treba te načrte po inšpekcijskem pregledu zaradi nadaljnjih omejitev potovanja ali dostopa dodatno spremeniti, mora lastnik/poveljnik predložiti zadostne pisne dokaze inšpektorjev za popis nevarnih materialov, da prvotnega načrta ni bilo mogoče izpolniti. Nato je ponovno inšpektor, ki opravlja naslednji inšpekcijski pregled, tisti, ki na podlagi lastne strokovne presoje odloči, ali so ti dokazi sprejemljivi za vsak primer posebej, odvisno od posebnih okoliščin zadevnega plovila.

Kar zadeva potrdila o pripravljenosti za recikliranje, če inšpektor po ocenjevanju sprejme te dokaze za vsak primer posebej, je treba lastnika/poveljnika plovila opozoriti, da mora pred vstopom v obrat za recikliranje ladij izpolniti popis nevarnih materialov ter pridobiti posodobljeno potrdilo o pripravljenosti za recikliranje. Rezultat inšpekcijskega pregleda in opozorilo je treba registrirati v modulu za recikliranje ladij sistema THETIS – EU.

⁽⁷⁾ V skladu s členom 5(3)(c) Uredbe se popis nevarnih materialov pripravi ob upoštevanju ustreznih smernic Mednarodne pomorske organizacije (IMO). Če vzorčni element ni zaključen, potem popis nevarnih materialov ni v skladu z navedenimi smernicami.

⁽⁸⁾ Razume se, da je to tudi rešitev, ki jo Mednarodno združenje klasifikacijskih zavodov (IACS) priporoča svojim članom, pri čemer se doda, da je treba preostalo vzorčenje opraviti naknadno.